

Thomas Kainz (str. 264-265)

Waldviertelští protestují – dnes také ještě!

Druhé zwentendorfské hlasování?

Nadšení odpůrců atomové energie vyvolané hlasováním dne 5. 11. 1978 a následně přijatým zákonem o zákazu atomové energie utrpělo zanedlouho citelnou ránu. Zákon o zákazu atomové energie byl trnem v oku tehdy pravděpodobně nemocnějšímu muži Rakouska, Antonu Benyovi, prezidentu odborového svazu, kterému připadalo absurdní neuvést do provozu zcela dokončenou atomovou elektrárnu. Pod jeho vlivem vážně uvažovala SPÖ, silnější z vládních stran tehdejší červeno-modré koalice pod vedením Freda Sinowatze, o druhém zwentendorfském hlasování.

Jen díky silnému odporu ze strany slabšího koaličního partnera, FPÖ vedené Norbertem Stegerem, se druhé lidové hlasování nekonalo. Aby FPÖ lidově řečeno „nevyměkla“, navštívila v roce 1979 delegace „pracovní skupiny proti jadernému odpadu – Waldviertel“ (Thomas Kainz a Hans Weixlberger) v doprovodu geologa a skalního odpůrce atomové energie univerzitního profesora Dr. Alexandra Tollmanna, tehdejšího státního tajemníka FPÖ, Dr. Muhrera ve Vídni, který nás ujistil, že FPÖ stejně jako doposud bude trvat na zamítavém postoji vůči druhému lidovému hlasování.

Thomas Kainz (Seiten 264-265)

Waldviertler im Widerstand, auch heute noch!

Eine zweite Zwentendorf-Abstimmung?

Die Euphorie der Atomkraftgegner nach der Abstimmung am 5. 11. 1978 und dem in der Folge beschlossenen Atomsperrgesetz bekam schon bald einen starken Dämpfer.

Dem damals wahrscheinlich mächtigsten Mann in Österreich, Anton Benya, Präsident des Gewerkschaftsbundes, war das Atomsperrgesetz ein Dorn im Auge und ein fixfertiges, nicht in Betrieb genommenes Atomkraftwerk schien ihm absurd.

Unter seinem Einfluss trug sich die SPÖ, die stärkere Regierungspartei der damaligen rot-blauen Koalition unter Fred Sinowatz mit dem ernstesten Gedanken einer zweiten Zwentendorf-Abstimmung.

Nur dem Umstand, dass sich der kleinere Koalitionspartner FPÖ unter Norbert Steger vehement dagegen aussprach, war es zu verdanken, dass diese zweite Volksabstimmung nicht stattfand.

Um einem eventuellen „Weichwerden“ der FPÖ vorzubeugen, besuchte im Jahre 1979 eine Abordnung des „Arbeitskreises gegen Atommüll – Waldviertel“ (Thomas Kainz und Hans Weixlberger) in Begleitung des Geologen und rührigen Atomkraftgegners Univ. Prof. Dr. Alexander Tollmann den damaligen FPÖ-Staatssekretär Dr. Muhrer in Wien, der uns versicherte, dass die FPÖ auch weiterhin am NEIN zur zweiten Volksabstimmung festhalten werde.

Všechny další výzvy SPÖ a následně též ze strany ÖVP v tomto ohledu definitivně utichly po havárii v atomové elektrárně v Černobylu v roce 1986.

Jaderný odpad ze zkušebního reaktoru v Seibersdorfu

Naše waldviertelská pracovní skupina proti jadernému odpadu se musela mít neustále na pozoru i navzdory přijatému zákonu o zákazu atomové energie. Důvodem bylo toužebné přání provozovatele seibersdorfského reaktoru uložit vyprodukovaný jaderný odpad přece jen ještě ve Waldviertelu. Po několika návštěvách našich aktivistů v Seibersdorfu a po informační schůzce ve Waldviertelu, na které se nás odborníci jako Dr. Kreijsa pokoušeli přesvědčit, abychom převzali onen údajně neškodný jaderný odpad, jsme zjistili, že v Seibersdorfu nebyl uložen jen slabě radioaktivní, krátkodobý zdravotnický jaderný odpad, nýbrž i několik stovek soudků středně aktivního jaderného odpadu z Itálie, za jehož převzetí a likvidaci bylo zapláceno.

To vše pro nás waldviertelské odpůrce jaderného odpadu už bylo přespříliš, a proto jsme jakékoliv další jednání se „seibersdorfskými“ odmítali. Docela jistě je tento jaderný odpad uložen v halách seibersdorfského zkušebního reaktoru dodnes.

Alle weiteren Rufe der SPÖ und in Folge auch der ÖVP in diese Richtung verstummten endgültig nach dem Super-GAU in Tschernobyl 1986.

Atommüll aus dem Versuchsreaktor in Seibersdorf

Unser Waldviertler Atommüll-Arbeitskreis musste trotz Atomsperrgesetz ständig wachsam sein.

Da war der sehnliche Wunsch der Seibersdorfer Reaktorbetreiber, ihren Atommüll doch noch im Waldviertel unterzubringen.

Nach einigen Besuchen unserer Aktivisten in Seibersdorf und nach einer Informationsveranstaltung im Waldviertel, wo uns Fachleute wie Dr. Kreijsa zu überreden versuchten, den angeblich harmlosen Atommüll zu übernehmen, fanden wir heraus, dass in Seibersdorf nicht nur schwach radioaktiver, kurzlebiger medizinischer Atommüll lagerte, sondern auch einige hundert Fässer mittelaktiver Atommüll aus Italien, der gegen Bezahlung zur Entsorgung übernommen wurde.

All das war uns Waldviertler Atommüllgegnern doch zuviel und wir lehnten jedes weitere Gespräch mit den „Seibersdorfern“ ab.

Ziemlich sicher lagert dieser Atommüll heute noch in den Hallen des Seibersdorfer Versuchsreaktors.

Zvláštní odpad

Od roku 1985 se dolnorakouská zemská vláda pokoušela najít místo pro skládku zvláštního odpadu. Okamžitě se opět začalo uvažovat o Waldviertelu, prostoru okolo osady Blumau an der Wild.

Tentokrát už ale byli ti, co za to odpovídali přece jen opatrnější. Tehdy příslušný politik, zastupující zemský hejtman Dr. Erwin Pröll, vyžadoval posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) s účastí veřejnosti.

Naše „pracovní skupina proti jadernému odpadu“ se jednoduše překřtila na „pracovní skupinu proti jadernému a zvláštnímu odpadu – Waldviertel“, a tím se stala platformou waldviertelských kritiků zvláštního odpadu.

Obzvláště se v této souvislosti proslavili Kurt Kienast z Groß Siegharts a Mag. Herbert Lazarus z Blumau an der Wild. Tenkrát ještě poměrně nový Ekologický institut stál se svými odborníky za námi.

Konalo se mnoho setkání a demonstrací, včetně dvoudenního „Symposia na téma zvláštního odpadu v Dolním Rakousku“ ve dnech 10. a 11. 7. 1987 v obecním sále ve městě Waidhofen an der Thaya a opakovaných návštěv zastupujícího zemského hejtmána Dr. Erwina Prölla ve Vídni. Čím více jsme měli informací, tím intenzivněji jsme projekt odmítali. A výsledek: Ve Waldviertelu není do dnešního dne žádná skládka zvláštního odpadu!

Sondermüll

Ab 1985 versuchte die niederösterreichische Landesregierung einen Standort für eine Sondermülldeponie zu finden. Wiederum war sofort auch das Waldviertel im Gespräch: der Raum um die Ortschaft Blumau an der Wild.

Doch dieses Mal waren die Verantwortlichen schon vorsichtiger. Der damals zuständige Politiker Landeshauptmannstellvertreter Dr. Erwin Pröll verlangte eine Umweltverträglichkeitsprüfung (UVP) mit Bürgerbeteiligung.

Unser „Arbeitskreis gegen Atommüll“ taufte sich kurzerhand in „Arbeitskreis gegen Atom und Sondermüll – Waldviertel“ um und war somit die Plattform der „sondermüllkritischen Waldviertler“.

Besonders hervorgetan haben sich dabei Kurt Kienast aus Groß Siegharts und Mag. Herbert Lazarus aus Blumau an der Wild. Das damals relativ junge Ökologie-Institut stand uns mit Fachleuten unterstützend zur Verfügung.

Es gab zahlreiche Zusammenkünfte und Demos, ein zweitägiges „Sonderabfall-Symposium Niederösterreich“ am 10. und 11.7.1987 im Stadtsaal von Waidhofen an der Thaya und mehrerer Besuche bei Landeshauptmann-Stellvertreter Dr. Erwin Pröll in Wien.

Je mehr wir uns informierten, umso stärker lehnten wir das Projekt ab.

Das Ergebnis: Es gibt bis heute keine Sondermülldeponie im Waldviertel!

Temelín

Od roku 1990 až do současnosti je Temelín velkým tématem naší pracovní skupiny, neboť Waldviertel leží v zóně bezprostředně ohrožené touto českou jadernou elektrárnou, ve které došlo již k mnoha poruchám. Pod vedením současného předsedy Huberta Pöltnera se konala celá řada demonstrací proti Temelínu, organizují se četné autobusové výjezdy z Waldviertelu až k plotu jaderné elektrárny a mnoho mediálně sledovaných blokádních hranic. Pracovní skupina ve Waldviertelu též posbírala 20.000 podpisů proti Temelínu, které byly členem představenstva Thomasem Kainzem v dubnu 1991 v Praze na Hradčanech předány tehdejšímu českému kancléři, knížeti Karlu Schwarzenbergovi.

Doprovázeli ho tenkrát poslanec Národní rady ing. Franz Flicker a současná waldviertelská členka Spolkové rady Martina Diesner-Weiß.

Fakt, že se kýžený úspěch navzdory všem těmto akcím proti Temelínu doposud nedostavil, nelze klást za vinu srdnatým aktivistům bojujícím proti jaderné energii, nýbrž „vysoké politice“, která nás často ostudně nechala na holičkách.

„Pracovní skupina proti jadernému odpadu ve Waldviertelu“, chránící náš rodný kraj, tedy stále existuje. Jsou tu ještě naše staré transparenty s údernými hesly pomalované rukou neúnavného Christla Kainze, který již bohužel zemřel.

Temelín

Von 1990 bis heute ist Temelín das große Thema unseres Arbeitskreises, liegt doch das Waldviertel im unmittelbaren Einflussbereich des maroden tschechischen Atomkraftwerkes mit seinen unzähligen Störfällen.

Unter der Führung des gegenwärtigen Obmannes Hubert Pöltner fanden eine Vielzahl von Demonstrationen gegen Temelín statt, mehrere Waldviertler Busfahrten bis zum Kraftwerkszaun und zahlreiche medienwirksame Grenzblockaden.

Da waren auch noch die vom Arbeitskreis im Waldviertel gesammelten 20.000 Unterschriften gegen Temelín, die Vorstandsmitglied Thomas Kainz im April 1991 dem damaligen Kanzler Tschechiens Fürst Karl Schwarzenberg am Hradschin in Prag übergeben hat.

In seiner Begleitung befanden sich der Abgeordnete zum Nationalrat Ing. Franz Flicker und die heutige Waldviertler Bundesrätin Martina Diesner-Weiß.

Dass sich bei all diesen Aktionen gegen Temelín der erwünschte Erfolg bis jetzt nicht eingestellt hat, liegt nicht bei den beherzten Anti-Atom-Aktivisten, sondern an der „hohen Politik“, die uns dabei oft schmählich im Stich gelassen hat.

Es gibt ihn also noch – zum Schutze unserer Waldviertler Heimat – den „Arbeitskreis gegen Atommüll – Waldviertel“.

Es gibt sie alle noch, unsere alten Transparente mit den schlagkräftigen Sprüchen, gemalt von der unermüdlichen, leider inzwischen verstorbenen Christl Kainz.

Po 29 letech se přirozeně změnil náš tým: Už jen jeden „starý zwentendorfský bojovník“ zastává stále svou pozici v představenstvu spolku s novými, mnohem mladšími aktivisty.

O autorovi

Thomas Kainz

Narozen v roce 1943, vyrostl ve Waidhofenu nad Thayou jako syn rybníkáře a lesníka. Po svém otci získal už v raném mládí lásku a porozumění k dějům v přírodě.

Maturita, několik semestrů lesního hospodářství na Zemědělské univerzitě ve Vídni, dosažené vzdělání fišmistr (technik rybářského provozu).

Založil rodinu, má čtyři syny. Převzal otcovo rybářství a rozšířil ho. Angažoval se v četných hnutích za ochranu přírody a životního prostředí, především v protiatomovém hnutí proti Zwentendorfu a Temelínu.

Ještě dnes je pokladníkem v „Arbeitskreis gegen Atommüll Waldviertel“ (Pracovní skupina proti jadernému odpadu ve Waldviertelu). Je spolkovým předsedou rakouských rybníkářů. 15 let byl členem obecního zastupitelstva a radní pro životní prostředí města Waidhofen/Thaya.

Geändert hat sich nach 29 Jahren natürlicherweise die Mannschaft: Nur mehr ein „alter Zwentendorf-Kämpfer“ hält mit den neuen, weit jüngeren Aktivisten die Stellung im Vorstand.

Zum Autor:

Thomas Kainz

Geboren 1943, aufgewachsen in Waidhofen/Thaya als Sohn eines Teich- und Forstwirtes. Hat von seinem Vater schon in frühester Jugend Liebe und Verständnis für die Vorgänge in der Natur vermittelt bekommen. Matura, einige Semester Forstwirtschaft an der Universität für Bodenkultur, Ausbildung zum Fischzuchtmeister.

Gründung einer Familie, vier Söhne. Übernahme und Vergrößerung der väterlichen Teichwirtschaft. Engagement bei zahlreichen Umwelt- und Naturschutzbewegungen, vor allem bei der Anti-Atom-Bewegung gegen Zwentendorf und Temelín.

Noch heute Kassier beim „Arbeitskreis gegen Atommüll – Waldviertel“. Bundesobmann der österreichischen Teichwirte. 15 Jahre Mitglied des Gemeinderates und Umweltgemeinderat der Stadt Waidhofen/Thaya.

Překlad do češtiny: Hana Jílková

Úprava:
Helga Grimmová,
Bernhard Riepl